

ที่ ๐๑๘๕/๒๕๕๗

กลุ่มคนรักบ้านเกิด
เลขที่ ๑๔ ม. ๓ บ้านนาหนองบง
ต. เขาลวง อ. วังสะพุง จ.เลย ๔๒๑๓๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

วิภากรักษ์

เรื่อง ข้อเสนอและแนวทางแก้ไขปัญหาตามเอกสารประชาคมของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองทองคำ ๖ หมู่บ้าน

เรียน นายกรัฐมนตรี หัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ

แม่ทัพภาคที่ ๒

ผู้บัญชาการทหารบกจังหวัดเลย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย

อุตสาหกรรมจังหวัดเลย

พ.อ เสาวราช แสงผล

ทสจ เลย

สปก. เลย

นายอำเภอวังสะพุง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารประชาคมของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองทองคำ ๖ หมู่บ้าน วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๑๒, ๑๓

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ความว่า "ภายใต้บังคับ บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญนี้"

ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้แล้ว ตามกติกากระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

เนื่องจากคณะกรรมการ ๔ ชุด ที่ทหาร(คสช.) ที่ปฏิบัติการในพื้นที่ ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ได้แต่งตั้งขึ้นนั้น ได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงระหว่าง ผู้ประกอบการเหมืองทองคำ กับ ชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบทั้ง ๖ หมู่บ้านขึ้น ในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือในวันอื่นถัดจากนี้ โดยให้ผู้ใหญ่บ้าน ๖ หมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย หมู่ ๑ , ๒ , ๓ , ๔ , ๑๒ และ ๑๓ ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย หรือผู้ที่มีตำแหน่งราชการอื่นในท้องถิ่น เป็นตัวแทนในการลงนามนั้น กลุ่มคนรักบ้านเกิดมีข้อคิดเห็นดังนี้

๑. คณะกรรมการทั้ง ๔ ชุดที่ทหาร คสช. ได้แต่งตั้งนั้น ไม่มีความชอบธรรม เนื่องจาก
 - (๑.๑) กรรมการชุดนี้มีที่มาที่ไม่แน่ชัด ไม่มีหนังสือแต่งตั้งที่ชัดเจน ชาวบ้านไม่มีส่วนร่วมในการจัดตั้ง
 - (๑.๒) คณะกรรมการดังกล่าวไม่มีคนกลาง หรือชาวบ้านเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งในคณะกรรมการ
 - (๑.๓) คณะกรรมการชุดดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นคู่อริกับชาวบ้านทั้งสิ้น
 - (๑.๔) ในทุกเวที ที่มีการจัดรับฟังความคิดเห็นนั้น กลับพบว่า คณะกรรมการชุดดังกล่าวไม่ใส่ใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้านอย่างแท้จริง โดยในบางเวทีได้มีการขับไล่ชาวบ้านที่แสดงความคิดเห็นว่าต้องการจะให้มีการถอนประทานบัตรของบริษัท ออกจากการร่วมแสดงความคิดเห็น เพราะไม่ตรงกับความต้องการของคณะกรรมการ

๒. หากการทำบันทึกข้อตกลงในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือวันอื่นถัดจากนี้ ไม่เป็นไปตามเอกสาร

ประชาคมของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองทองคำ ๖ หมู่บ้าน วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๑๒,๑๓ ที่ราษฎรทั้ง ๖ หมู่บ้านดังกล่าวได้มีการทำประชาคม ในวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ซึ่งส่วนใหญ่เห็นชอบกับข้อเสนอทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ใน เอกสารประชาคมฯ ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ให้ถือว่าบันทึกข้อตกลงดังกล่าวมิชอบ

ดังนั้นบันทึกข้อตกลงในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือวันอื่นถัดจากนี้หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ไม่ตรงตามเอกสารประชาคมฯจริง จะไม่ถือว่าเป็นเอกสารที่สามารถนำมาเป็นแนวปฏิบัติได้

๓. ตัวแทนผู้ใหญ่บ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน หรือ ข้าราชการอื่นในท้องถิ่น ไม่ถือว่าเป็นตัวแทนของราษฎรส่วนใหญ่ในพื้นที่ที่กำลังได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองทองคำในขณะนี้ เพราะเป็นการลงนามที่ข้อเสนอในบันทึกข้อตกลงไม่สอดคล้องกับเอกสารประชาคมฯ

๔. หากหน่วยงานราชการได้นำบันทึกข้อตกลงในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือวันอื่นถัดจากนี้ ไปใช้ในการกระทำการใดๆ ถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

๕. หากหน่วยงานราชการได้นำบันทึกข้อตกลงในวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗ หรือวันอื่นถัดจากนี้ไม่เป็นไปตามเอกสารประชาคมฯ ไปใช้ในการกระทำทางปกครอง จะถือว่าเป็นการใช้อำนาจในทางปกครองที่มิชอบ และราษฎรกลุ่มคนรักบ้านเกิดจะนำคดีขึ้นสู่ศาล

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

การประชาคมของประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ทองคำ ๖ หมู่บ้าน วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๑๒, ๑๓

เพื่อลงมติเห็นชอบในเรื่อง

๑. ให้มีการปิดเหมือง

๒. เงื่อนไขในการขนแร่ ของ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ออกนอกพื้นที่

๓. เงื่อนไขในการฟื้นฟูผลกระทบจากการทำเหมืองแร่

และ * ขั้นตอนการดำเนินการ

การประชาคมในครั้งนี้ เป็นการลงมติจากความต้องการของชาวบ้าน ๖ หมู่บ้าน เพื่อให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด และ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเลย นำไปดำเนินการ มีรายละเอียดและขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑. ให้มีการปิดเหมือง

โดยจัดทำสัญญาขึ้นเป็นสัญญาลายลักษณ์อักษร ระหว่าง บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ตัวแทนชาวบ้าน ๖ หมู่บ้าน ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเลย ร่วมลงนามใน “สัญญาการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากเหมืองแร่ ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย” เพื่อกำหนดเป็นหลักฐานว่า

๑.๑ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด จะไม่ดำเนินการใดๆ ในการประกอบกิจการเหมืองแร่ หากไม่ได้รับการยินยอมจากชาวบ้านทั้งหมดในพื้นที่ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีขึ้นไป (บรรลุนิติภาวะ)

๑.๒ ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกันพื้นที่ที่เป็น “แหล่งน้ำซับซึม” อันเป็นต้นน้ำที่สำคัญต่อระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม และเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญในด้านการเกษตร และการอุปโภค-บริโภค ของชาวบ้าน ๖ หมู่บ้าน และในจังหวัดเลย เพื่อเป็นพื้นที่สงวนหวงห้าม โดยมีให้ใช้ประโยชน์อื่นใดในที่ดินดังกล่าว

๑.๓ ให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จะต้องทำการศึกษาสาเหตุของการปนเปื้อนโลหะหนักในพื้นที่เหมืองแร่และพื้นที่โดยรอบเหมืองแร่ ๖ หมู่บ้าน จนกว่าจะได้ข้อสรุปการปนเปื้อน ผลประเมินความคุ้มค่าของฐานทรัพยากรธรรมชาติ ค่าภาคหลวงแร่ กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน และผลการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ หรือ HIA โดยให้นักวิชาการที่ชาวบ้านมีส่วนในการคัดเลือกเป็นผู้ทำการศึกษาตามหลักการของกระบวนการมีส่วนร่วม

๑.๔ ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) จัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หรือ EHIA ขึ้นมาใหม่ หากจะอนุญาตให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด หรือผู้ประกอบการรายอื่น เปิดการดำเนินกิจการเหมืองแร่ โดยการจัดทำรายงานฯ ต้องไม่ให้ผู้ประกอบการที่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

๒. เงื่อนไขในการขนแร่ ของ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ออกนอกพื้นที่

๒.๑ ให้ถอนฟ้องคดีความ ๗ คดี ที่ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ได้ฟ้องร้อง-กล่าวโทษเอาผิดกับชาวบ้าน ๓๓ ราย

๒.๒ ให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด รับผิดชอบและขนย้ายเครื่องจักรออกนอกพื้นที่แปลงประทานบัตร

๒.๓ ส.ป.ก.จังหวัดเลย ต้องไม่ต่อใบอนุญาตให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด เข้าใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๓๖๙ ไร่ ๓ งาน ๑๗ ตารางวา เพื่อใช้ในกิจการเหมืองแร่ทองคำ ที่หมดอายุลง และให้นำที่ดินดังกล่าวมอบให้ชาวบ้าน ทั้ง ๖ หมู่บ้าน จัดทำเป็นป่าชุมชน โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดทำป่าชุมชนให้กับชาวบ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการจาก ๖ หมู่บ้าน เป็นผู้ดำเนินการ

๒.๔ ทสจ.จังหวัดเลย ต้องไม่ต้อใบอนุญาตให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด เข้าใช้ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าโคกภูเหล็ก จำนวน ๖๐๘ ไร่ ๓ งาน ๓๔ ตารางวา และที่ดินในเขตป่าตามมาตรา ๔(๑) จำนวน ๓๑๒ ไร่ ๒ งาน ๑๓ ตารางวา เพื่อใช้ในกิจการเหมืองแร่ทองคำ ที่หมดอายุลง และให้นำที่ดิน ในเขตป่าตามมาตรา ๔(๑) จำนวน ๓๑๒ ไร่ ๒ งาน ๑๓ ตารางวา มอบให้ชาวบ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน จัดทำเป็นป่าชุมชน โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดงบประมาณสนับสนุนการจัดทำป่าชุมชนให้กับชาวบ้านทั้ง ๖ หมู่บ้าน โดยมีคณะกรรมการจาก ๖ หมู่บ้าน เป็นผู้ดำเนินการ

๒.๕ อบต.เขาหลวง ต้องไม่อนุญาตให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด เข้าใช้ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าโคกภูเหล็ก

๒.๖ ให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ขนแร่ออกนอกพื้นที่ เฉพาะแร่แต่งแล้ว จำนวน ๑,๙๔๒.๕๔ ตัน

๒.๗ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ขนแร่ ต้องขนแร่โดยปฏิบัติตามกฎหมาย พ.ร.บ.แร่ พ.ศ.๒๕๑๐ ระเบียบที่ประกาศโดยส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ทางหลวง และระเบียบชุมชนว่าด้วยการใช้ถนนชุมชนและการควบคุมหน้าหน้กบรรทุก

๒.๘ การขนแร่ของ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ออกนอกพื้นที่ จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการขนแร่ ภายใน ๑๕ วัน หลังจากมีการลงนามในสัญญาฯ นี้ คณะกรรมการประกอบด้วย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนที่ได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้าน ในอัตราส่วนที่เท่ากัน โดยให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดงบประมาณในการดำเนินงานของคณะกรรมการดังกล่าว

๒.๙ การขนแร่ของ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด ออกนอกพื้นที่ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องแจ้งวันและเวลาในการขนแร่ แก่คณะกรรมการตรวจสอบการขนแร่ ก่อนการขนแร่ ๑๕ วัน และให้ทำการขนแร่ได้ในเวลากลางวันเท่านั้น

๒.๑๐ หากการขนแร่ของ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด มีการทำผิดกฎหมายหรือระเบียบใดๆ ก็ตาม ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องฟ้องร้องดำเนินคดีกับ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด และข้าราชการที่ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ให้ถึงที่สุด

๒.๑๑ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ หรือ EHIA ขึ้นมาใหม่ หากจะอนุญาตให้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด และผู้ประกอบการอื่นๆ ประกอบโลหกรรม โดยการจัดทำรายงานฯ ต้องไม่ให้ผู้ประกอบการที่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

๓. เงื่อนไขในการฟื้นฟูผลกระทบจากการทำเหมืองแร่

ให้ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) จัดตั้งคณะกรรมการในการศึกษา จัดทำแผน และดำเนินการฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการฯ ประกอบด้วย ตัวแทนของชาวบ้าน ๖ หมู่บ้าน นักวิชาการจากสาขาที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการด้านสิทธิมนุษยชน นักวิชาการด้านกฎหมาย ที่ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการเสนอชื่อคัดเลือก แต่งตั้ง โดยนางบประมาณในการดำเนินการมาจาก กองทุนประกันความเสี่ยง และกองทุนฟื้นฟูพื้นที่ภายหลังการทำเหมืองแร่ โดยต้องไม่ให้ผู้ประกอบการที่มีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง

* ขั้นตอนการดำเนินการ

ตามมติความต้องการของชาวบ้าน ๖ หมู่บ้าน ในครั้งนี้ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเลย จะต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑. หลังจากการปิดเหมือง โดยจัดทำสัญญาการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากเหมืองคำ ตำบลเขาหลวง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตำรวจ บริษัท ทุ่งคำ จำกัด และตัวแทนชาวบ้าน ลงนามในสัญญาฯ เพื่อเป็นหลักฐานให้เป็นที่เรียบร้อย

ขั้นตอนที่ ๒. ให้บริษัท ทุ่งคำ จำกัด และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามข้อตกลงในสัญญาฯ ให้แล้วเสร็จ และรายงานต่อ คณะกรรมการตรวจสอบการขนแร่ ตามข้อ ๒.๘ ก่อนจะมีการขนแร่